

Zahrada pro větší děti a výtvarníky

Děti vyšších ročníků by se samozřejmě měly k proměně zahrady vyjádřit nemenší měrou, a to hned několika různými způsoby. Ideální by bylo propojit téma zahrady s výukou třeba výtvarné výchovy, protože nabízí hned několik námětů na zpracování. V první řadě by větší děti měly dostat šanci vytvořit a sdělit nám dospělým svou vlastní představu o *hřišti pro teenagery*; tedy jakési parkourové, streetartové hřiště pro koloběžky, skateboardy, yo-yování, street dance, možná také lanové hřiště nebo malá horolezecká stěna na školním dvoře...? Kdo ví, jak by asi mělo vypadat takové ideální místo pro jednoduché a bezrizikové vybití přebytečné energie? Jisté ale je, že pokud by škola byla schopna a ochotna nabídnout dětem takové prostředí přímo na školním pozemku, rozhodně by to pouze upevnilo jejich vztah k tomuto místu, zároveň by jim bránilo chovat se nezodpovědně, rizikově nebo dokonce nezákonně v tak těsné blízkosti vlastní školy; pokud se dá přímo dětem šance si takové prostředí navrhnout, pak bude jejich vztah k takovému místu absolutně pozitivní a přirozený. Velmi důležitá je ale i forma uchopení, která by dětem měla zprostředkovat a přiblížit práci architekta, témata jako urbanismus, zahradní architektura, město a kultura...

Druhým bodem by mělo být prohloubení a přímé propojení zahrady s činností výtvarných tříd. Tedy jednak vytvoření jakési *galerie v zahradě*, jednak *pracovního prostředí pod širým nebem*. To jsou opět témata, ke kterým by se měli vyjadřovat jednak učitelé a jednak děti samy. Ideální by bylo opět důkladně zmapovat s dětmi současný stav zahrady, porovnat ho s potřebami a následně, ideálně za využití a recyklací některých stávajících prvků v zahradě, ho přetvořit a přetransformovat v příznivější prostředí. Na práci v plenéru se nabízí například prostor před okny výtvarných dílen a přilehlý kontejner, domeček v dolní části zahrady u sadu, pro výstavy např. plot, který by se mohl částečně pokrýt deskami, nebo instalace posuvných panelů... Možností je opět mnoho.

Přestože je zahrada velmi rozlehlá, je v současnosti jen minimálně využívána. Dětem zde například chybí místo, kde by se rády scházely, posedávaly a společně trávily přestávky nebo pauzy mezi dopoledním a odpoledním vyučováním. U jiných škol tuto funkci plní buď školní dvory, nebo prostory před budovou školy. V současné době není možné si před školou někam sednout, odložit tašku, zaparkovat kolo. Když na své dítě čekám, sedím buď na pařezu, nebo stojím u schodů. Všechny děti láká vylézt před školou na tis nebo soše do klína. To nás přivedlo na nápad, pojmout do celkové proměny zahrady i zamyšlení nad samotným *vstupem do školy*, které působí nevlídně a velmi zastaralým nepraktickým dojmem. Děti by mohly vymyslet nejen nové *logo školy* (včetně celého orientačního systému v zahradě), ale i zajímavé a netradiční pojetí prostoru před školou a u zadního východu v zahradě, kde by se prostor díky své uzavřenosti a zároveň přehlednosti mohl proměnit v *alternativu školního dvora*. Protože se škola pyšní svým výtvarným zaměřením, nebylo by úplně od věci nechat tuto skutečnost zaznít již při vstupu do školy a v jejím bezprostředním okolí. Prostor sídliště

určitě snese i odvážnější řešení, o výtvarném prostředí nemluvě. Přitom někdy stačí jen úplně jednoduchý nápad, jak zrecyklovat a využít staré dřevěné bedny, hromadu dřevěných palet, betonové pražce nebo patníky, rezavé plechy, omšelá prkna, kovové tyče nebo vlnité plechy a k tomu přidat barvy, které děti milují a přitahují... Před školou tak může vzniknout zajímavé sezení pro děti i rodiče, nebo dokonce levné a praktické zastřešení pro jednodušší přesuny dětí do školní jídelny. Totéž na školním „dvorku“, který se může proměnit v alternativní hřiště, odpočívárnu, hernu nebo dokonce galerii... Když se ulice dá dětem, i asfalt se může rozzářit barvami a klimatizační roury se mohou proměnit v dokonalý výtvarný detail na nevzhledné fasádě.

Dalším způsobem spolupráce dětí na proměně zahrady by mohlo být vedení *deníku Zahrady*. Některé děti (např.: z kroužku malého novináře) by se mohly ujmout dokumentace celé probíhající proměny. Zjistit něco z historie školy a zahrady, pátrat o místě, kde škola stojí, dokumentovat probíhající akce fotografiemi nebo dokonce krátkými videi, náčrty nebo komiksovými příběhy, vybírat ty nejzajímavější nápady a následně je publikovat. Může být vyhlášena další literární soutěž o nejzajímavější detektivní příběh „Tajemství zahradního domečku, Co skrývá plechový kontejner, Co se děje na zahradě o prázdninách, Kde přespávají zahradní skřítki, Kam odešly lavičky od ohniště...“ Může tak vzniknout zajímavé literární dílo naší školy.

V neposlední řadě ožívování zahrady *instalací uměleckých děl, výrobou* keramických nebo jiných prvků do zahrady jako jsou květináče, totemy, plastiky...

Myslím, že právě umění a výtvarná výchova jsou tou nejideálnější formou komunikace jedince s prostředím, krajinou, přírodou. Právě díky nim mohou děti lépe porozumět svému okolí, životnímu prostředí, prostoru, architektuře, urbanismu... Právě proměna zahrady se může pro mnohé děti stát tou nejlepší školou vůbec.